

Zwartwerk: echt voordelig?

PC 124

Een uitgave van
ACV bouw - industrie & energie
Trierstraat 31 - 1040 Brussel
T 02 285 02 11
acvbie@acv-csc.be
www.acvbie.be
September 2017

In het zwart betaald worden... ...echt voordelig voor de werknemer?

1 De waarheid over zwartwerk

Vaststelling!

Op vandaag betalen werkgevers uren uit in het zwart (overuren of gewone uren).

Een 'ogenschijnlijke rechtvaardiging'!

Om deze praktijk te rechtvaardigen, worden verschillende argumenten gebruikt die aantrekkelijk lijken voor de werknemer:

- je betaalt geen belastingen;
- je betaalt geen RSZ;
- het is voordelig voor de werknemer.

Maar hoe zit het nu werkelijk?

Loon dat 'aangegeven' wordt, is voordeliger voor de werknemer omdat het ook een indirecte bron van inkomsten vormt.

Dit loon wordt namelijk ook meegerekend in:

- het vakantiegeld;
- de voordelen voor bestaanszekerheid, zoals getrouwheid- en weerverletzegels;
- de tussenkomst bij ziekte of ongeval;
- het wettelijk en sectoraal aanvullend pensioen.

2 Een voorbeeld om sceptici te overtuigen

Betaling van overuren in het zwart

Wij vergelijken het belastbaar inkomen van 2 werknemers die elk € 15 per uur verdienen.

- De overuren van **meneer X** worden aangegeven en wettelijk uitbetaald met een toeslag van 50 %.
- De overuren van **meneer Y** worden in het zwart uitbetaald aan 100 %. Dus zonder afhouding van sociale bijdragen.

Wat is de impact op het belastbaar inkomen voor 1 overuur?

Berekening	Meneer X	Meneer Y
Loon bruto - rsz ----- = belastbaar	$€ 15 \times 150 \%$ = € 22,50 - € 3,18 ----- = € 19,32 (1)	$€ 15 \times 100 \%$ = € 15,00 - € 0,00 ----- = € 15,00 (1)
Getrouwheid- en weerverletzegels	= € 2,48 (2)	= € 0,00 (2)
Vakantiegeld bruto - rsz ----- = belastbaar	€ 3,74 - € 0,25 ----- = € 3,49 (3)	= € 0,00 (3)
1 + 2 + 3	= € 25,29	= € 15,00

Bij deze tabel is elke uitleg overbodig!

Wat is nu de impact op het belastbaar inkomen voor 16 overuren?

We vergelijken nu het netto inkomen van meneer X en meneer Y bij het presteren van 16 overuren op 1 maand.

Fiscale gegevens	Situatie 1	Situatie 2	Situatie 3
<i>Gehuwd</i>	<i>Neen</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>
<i>Inkomen echtgenoot</i>	<i>Neen</i>	<i>Ja</i>	<i>Neen</i>
<i>Kinderen ten laste</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Aanslagvoet *</i>	<i>33,40 %</i>	<i>33,00 %</i>	<i>22,30 %</i>
Meneer X	€ 269,62	€ 271,24	€ 314,55
Meneer Y	€ 240,00	€ 240,00	€ 240,00
Vershil in €	€ 29,62	€ 31,24	€ 74,55
verschil in %	+ 12,34 %	+ 13,02 %	+ 31,06 %

* Gemiddelde jaarlijkse aanslagvoet.

Ook hier zijn de verschillen opmerkelijk!
Het netto inkomen uit deze overuren ligt voor meneer X 12 % tot 30 % hoger dan voor meneer Y.
Dit steeds in functie van de gezinssituatie.

Hoe zijn deze verschillen te verklaren?

Het inkomen van meneer 'X' is aangegeven en komt dus in aanmerking voor de toekenning van bovenvermelde voordelen, en dit met rechtstreeks effect (vakantiegeld, zegels, tussenkomst bij ziekte of ongeval) of met onrechtstreeks effect (wettelijk pensioen, sectoraal aanvullend pensioen, ...).

3 Uitbetaling in een lagere categorie en regeling van het verschil in het zwart

De toelichting die we hier zonet gegeven hebben geldt ook voor andere situaties.

Twee werknemers, meneer X en meneer Y, hebben dezelfde loonscategorie, bijvoorbeeld categorie III. Het loon van meneer X stemt hiermee ook overeen terwijl het loon van meneer Y overeenstemt met dat van categorie I. Het loonverschil tussen categorie III en categorie I krijgt meneer Y in het zwart uitbetaald.

De betaling van een deel van het loon in het zwart kan zeer belangrijke gevolgen hebben voor meneer Y.

Oordeel zelf!

1. Het loon dat in aanmerking genomen wordt voor de betaling van de **getrouwheid- en weerverletzegels** zal voor meneer Y dat van categorie I zijn en voor meneer X dat van categorie III.

Bedraagt het aangegeven bruto jaarloon van meneer X € 27.800 en dat van meneer Y € 24.500 dan is het verschil van het bruto bedrag in zegels € 363.

2. Bij **tijdelijke werkloosheid** zal de aanvullende vergoeding voor de 2 werknemers eveneens verschillend zijn: een vergoeding die overeenstemt met het loon van categorie I voor meneer Y en een vergoeding die overeenstemt met het loon van categorie III voor meneer X.

Het gaat hier dus om een verschil van meer dan 50 %!

3.

Bij een **arbeidsongeval** zal voor meneer Y het loon van categorie I in aanmerking komen voor de berekening van de vergoeding die betaald wordt door de verzekering. Bij meneer X is dat het loon van categorie III.

Dit geldt ook bij tussenkomst in geval van beroepsziekte.

4.

Dit zal ook invloed hebben op het **vakantiegeld** aangezien de berekeningsbasis ook overeenstemt met het aangegeven loon. Het vakantiegeld van meneer Y zal dus gevoelig lager liggen dan dat van meneer X.

5.

Wanneer meneer Y de **brugpensioenleeftijd** bereikt, zal hij opnieuw voor een verrassing staan. Zijn aanvullende vergoeding zal weer lager liggen dan die van meneer X.

Elke maand zal de vergoeding van meneer X zo'n 30 à 40 % hoger liggen dan deze van meneer Y!

6.

Wanneer meneer Y dan eindelijk de pensioenleeftijd bereikt, zal hij eens te meer vaststellen dat zowel zijn **wettelijk als zijn sectoraal aanvullend pensioen** lager ligt dan dat van meneer X.

Zoals je zelf kan vaststellen, heeft de uitbetaling van een deel van het loon in het zwart heel wat nadelen voor werknemers die deze praktijken aanvaarden.

4 Sancties bij vaststelling van zwartwerk

Arbeiders die in het zwart betaald worden ondervinden niet alleen zware nadelen, ze kunnen ook zware sancties opgelegd krijgen door de fiscale en sociale zekerheidsinstellingen van ons land.

RSZ en de fiscus?

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en de Federale overheidsdienst van financiën kunnen een rechtzetting van de aangifte eisen en de sociale bijdragen en niet geïnde belastingen vorderen op de bedragen die in het zwart betaald werden. De rechtzetting gebeurt met terugwerkende kracht en kan tot verschillende jaren teruggaan!

RVA?

De Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling kan ook zware sancties opleggen wegens zwartwerk.

De RVA kan de werkloosheidsuitkeringen terugvorderen die onterecht ontvangen werden en een arbeider voor verschillende maanden het recht op werkloosheidsuitkeringen ontzeggen.

5 Wat doen bij onregelmatigheden?

Als de betaling van jouw prestaties of overuren niet volgens de wet gebeurt, aarzel dan niet om contact op te nemen met jouw vakbondsafgevaardigde of secretaris van ACV bouw - industrie & energie.

Wij helpen jou graag verder!

Adressen ACV bouw - industrie & energie

Aalst - Oudenaarde	Aalst: Hopmarkt 45	T 053 73 45 84
Antwerpen	Nationalestraat 111	T 03 222 70 81
Bastogne	rue Pierre Thomas 12	T 063 24 47 00
Brussel	Pletinckxstraat 19	T 02 557 85 85
Charleroi	rue Prunieuu 5	T 071 23 08 93
Gent - Eeklo	Gent: Poel 7	T 09 265 43 61
Hasselt	Mgr. Broekxplein 6	T 011 29 09 80
Leuven	Kessel-Lo: Martelarenlaan 8	T 016 21 94 21
Liège	boulevard Saucy 10	T 04 340 73 10
Mechelen	Onder Den Toren 4a	T 015 71 85 30
Mons - La Louvière - Hainaut Occidental	Mons: rue Claude de Bettignies 10 / 12 La Louvière: place Maugrétout 17 Tournai: avenue des Etats-Unis 10 bte 7	T 065 37 25 93 T 065 37 26 11 T 069 88 07 42
Namur - Brabant Wallon	Bouge: chaussée de Louvain 510 Nivelles: rue des Canonnières 14	T 081 25 40 27 T 067 88 46 35
Turnhout	Korte Begijnenstraat 20	T 014 44 61 01
Verviers	pont Léopold 4 / 6	T 087 85 99 66
Waas en Dender	Dendermonde: Oude Vest 146 Sint-Niklaas: Hendrik Heymanplein 7	T 03 765 23 17 T 03 765 23 00
West-Vlaanderen	Brugge: Koning Albert-I-laan 132 Ieper: St.-Jacobsstraat 34 Kortrijk: President Kennedypark 16 D Oostende: Dr. L. Colensstraat 7 Roeselare: H. Horriestraat 31 A	T 050 44 41 76 T 059 34 26 31 T 056 23 55 51 T 059 55 25 40 T 051 26 55 31

Trierstraat 31
1040 Brussel

T 02 285 02 11
F 02 230 74 43

acvbie@acv-csc.be
www.acvbie.be